GAZETA KRAKOWSKA

Nro 23.

Z KRAKOWA DNIA 21 MARCA 1821 ROKU W ESRODĘ.

— *Z Krakowa.* —

Dostrzegacz Austryiacki pod d. 1 Marca umieścił co następuie:

" Podany przez Lorda Liverpool Parlamentowi okólnik do Posłów Angielskich przy Dworach zagranicznych, został umieszczony w wielu Gazetach. Że zaś pismo, do którego się ściąga, rozeszło się dotąd w fałszywych lub pokaleczonych wyiątkach, iesteśmy więc upoważnieni do umieszczenia w wiernem tłómaczeniu wspomnionego pisma, to iest poufney wiadomości udzieloney przez Dwory Austryiacki, Rossyyski i Pruski względem odprawianych narad, oraz wyżey rzeczonego okolnika Angielskiego.

LIST OKOLNY

Dworów: Austryiackiego, Rossyyskiego i Pruskiego do Posłów ich i sprawuiących interessa przy Dworach Niemieckich i północnych.

Sprzymierzone Dwory, uwiadomione o fałszywych i nieprzyzwoitych pogłoskach o celu i wypadkach narad Opawskich, puszczonych przez źle myślących, a przez łatwowierność rozpostartych, widzą potrzebę dać urzędowe obiaśnienie Posłom swoim przy Dworach zagranicznych aby mylność tych wieści i fałszywe zdania sprostować mogli. Załączony krótki obraz podaie im do tego środek. Nie iest on przeznaczony do formalnego udzielania; wszakże wolno WPanom donieść o nim drogą poufałości. Weźmiecie WPanowie kroki te pod rozwagę wspólnie z Posłami dwóch innych sprzymierzonych Dworów. — W Opawie d. 8 Grudnia 1820.

Krótki obraz pierwszych wypadków narad Opawskich.

Zdarzenia zaszłe d. 8 Marca w Hiszpanii, a d. 2 Lipca w Neapolu, i nieszczęsne wypadki w Portugalii, musiały koniecznie wzbudzić mocne uczucie obawy i smutku w tych wszystkich, którzy są obowiązani starać się o spokoyność kraiów; wskazały oraz potrzebę połączenia się i wspólnego naradzenia, iakby można zaradzić złemu, które Europie zagrażało. Naturalnie uczucia te działały naymocniey na Mocarstwa, które niedawno pokonały rewolucyą, a dziś widzą ią znowu podnoszącą głowę; naturalnie także Mocarstwa te, dla dania iey trzeci raz odporu chwyciły się tych samych środków, iakich w pamiętney walce, która Europę od dwudziestoletniego iarzma oswobodziła,

tak pomyślnie użyły. Wszystko każe się spodziewać, iż związek ten w nayniebezpiecznieyszych okolicznościach skoiarzony, nayświetnieyszym skutkiem uwieńczony, a traktatami 1814, 1815 i 1818 ustalony, przysposobiwszy, utwierdziwszy i uzupełniwszy pokóy światu, oraz stały ląd Europeyski od woyskowey przemocy Reprezentanta rewolucyi uwolniwszy, będzie mógł także położyć tamę nowey, niemniey tyrańskiey, niemniey obmierzłey władzy, to iest władzy buntu i zbrodni. — Takie były pobudki, taki cel ziazdu w Opawie. Pierwsze są tak widoczne, iż nie potrzebuią rozwinięcia; drugi zaś iest tak chwalebny i zbawienny, iż życzenia wszystkich uczciwych ludzi towarzyszyć bez ochyby będą sprzymierzonym Dworom w wspaniałym ich zawodzie. Interes, który nayświętsze obowiązki na nich wkładaią, iest wielkim i trudnym; szczęśliwe iednak przeczucie czyni im nadzieię, iż w niezmiennem utrzymaniu ducha traktatów, którym Europa winna pokóy i związek między wszystkiemi iey kraiami, pozyskaią cel zamierzony. Użyły Mocarstwa niezaprzeczonego im prawa, myśląc o wspólnych środkach zabezpieczenia się przeciwko kraiom, gdzie obalenie rządu zdziałane buntem, za przykład uważane, musiało za sobą pociągnąć nieprzyiacielską pozycyią względem wszystkich prawych konstytucyy i rządów. Użycie tego prawa stało się nagleyszem, gdy ci, którzy będąc w tem położeniu, ściągnione na siebie nieszczęście starali się rozciągać do ościennych kraiów, i bunt oraz zamięszanie na około siebie rozpościerać. Taki stan, takie postępowanie, iest widocznem zgwałceniem traktatu, który wszystkim rządom Europeyskim, oprócz nietykalności ich kraiów, zaręcza także używanie spokoynych stosunków. Tak sprzymierzone Dwory nie zbiły ten czyn uważały. Ministrowie więc, którzy w Opawie mogli mieć wyraźne od Monarchów swoich przepisy, zgodzili się wzaiemnie na zasadę postępowania względem kraiów, których kształt rządu gwałtowney doznał odmiany, i na spokoyne lub też zmuszaiące środki, któreby w przypadkach, gdzieby się istotnego i zbawiennego działania spodziewać wypadało, mogły te kraie przywrócić na łonu związku. Wypadki narad swoich udzielili Dworom Paryzkiemu i Londyńskiemu, aby ie wzięty pod własną rozwagę. Gdy rewolucyia Neapolitańska codzień bardziey się wkorzenia, gdy żadna inna nie wystawia spokoyności ościennych kraiów na tak bliskie i oczywiste niebezpieczeństwo, i gdy na żadną inną tak bezpośrednio i prędko działać nie można, przekonano się więc o potrzebie postępowania względem Królestwa Obu Sycylii podług przytoczonych wyżey zasad. Przedsiębiorąc tym celem poiednawcze środki, zebrani w Opawie Monarchowie postanowili zaprosić Króla Obu Sycylii do Laybach, gdzie sami udać się przedsięwzięli, co iedynie uczynili dla tego, aby woli tego Monarchy zewnętrzny przymus nie krępował, i aby tenże Król był pośrednikiem między uwiedzionym swoim narodem i kraiami, których spokoyność zagrożono. Że zaś Monarchowie ci postanowili nie uznawać rządów, będących tworem iawnego buntu, z samym więc tylko Królem mogli wchodzić w układy. Ministrowie i Ajenci ich w Neapolu otrzymali potrzebne w tey mierze przepisy. Wezwano Francyią i Angliią,

aby do tego kroku należały. Spodziewać się należy, iż przystąpienia nie odmówią; zasada bowiem, na którey się wezwanie opiera, odpowiada zupełnie dawnieyszym traktatom, i nadto wystawia rękoymią naysprawiedliwszego i nayspokoynieyszego sposobu myślenia. Umówiony między Austryią, Prussami i Rossyią systemat, nie iest nowym; polega na tych samych zasadach, na których się traktaty, stanowiące związek kraiów Europeyskich, gruntuią. Scisła zgodność Dworów, znayduiących się w środkowem mieyscu tego związku, może przez to zyskać większą moc i trwałość. Ustali się ten związek tym samym sposobem, iak się utworzył przez Mocarstwa, którym początek swóy winien, i iak powoli potem od wszystkich którzy się o niezaprzeczonych, a mniey niż kiedykolwiek pewątpiwanych korzyściach tego przekonali, przyiętym został. Nie potrzeba wreszcie żadnego więcey dowodu, iż ani myśl zdobycia, ani zamiar zgwałcenia niepodległości cudzych rządów wdawaniem się w domowe ich interessa, ani nakoniec usiłowanie tamowania popraw dobrowolnych, mądrych i zgodnych z prawdziwym interessem narodów, nie maią naymnieyszego wpływu do postanowień Mocarstw sprzymierzonych. N czego one więcey nie pragną, iak utrzymać pokóy, uwolnić Europę od klęsk rewolucyynych, i w miarę możności odwrócić lub zmnieyszyć nieszczęście, które z przestąpienia wszelkich zasad porządku i obyczayności wypływa. Pod takiemi warunkami sądzą, iż mogą mieć prawo do iednomyślney pochwały świata w nagrodę za swoie starania i usiłowania.

(Następuie potem okólnik przesłany Posłom Angielskim przy Dworach zagranicznych, któryśmy iuż pod artykułem z Londynu w Numerze 16 Gazety naszey umieścili).

Z Warszawy d. 13 Marca.

JW. Nowosilcoff, Senator Cesarstwa Rossyyskiego, powrócił z Słonima do tey stolicy.

Po trzytygodniowych ciągłych mrozach nastała dnia 10 b. m. nagła odwilż.

Z Londynu d. 3 Marca.

P. Plunkett wniósł d. 28 Lutego w niższey izbie o przypuszczenie katolików Irlandskich do równych praw z protestantami; poparł swóy wniosek prośbą od kilku tysięcy Katolików podpisaną, którzy pragną bydź do równych praw z swoiemi współziomkami przypuszczonemi, i dowodził w długiey mowie, iż należy wymierzyć im sprawiedliwość, ponieważ przez swoie przywiązanie do konstytucyi i spokoyne się zachowanie zasługuią, aby równych iak ioni obywatele praw używali. Zakończył zaś rzecz swoią, żądaniem, aby izba naradzała się w taynym wydziale względem tego przedmiotu, i zmieniła dotychczasowe względem katolików ustawy. Lord Castlereagh mówił mocno za sprawą katolików, i dodał, że Kongres Wiedeński był tego mniemania, iż ustać powinna wszelka różnica praw z powodu religiynych wyznań. Mówili także za niemi P. Mackintosh, Lord Burry i inni, a P. Peel i Bankes przeciw nim. Spory trwały aż do godziny 2giey z północy, i nakoniec większością 6 głosów przyięty został wniosek P. Plunketta. Dziś w wieczór zatrudni się więc izba sprawą katolików. Zastanowienia iednak rzecz godna, iż ani oppozycyyne, ani Ministrowskie pisma nic za katolikami

)3(

nie mówią, i powszechnem iest mniemaniem, iż nie dopną swoiego życzenia, chociaż, niektórzy Ministrowie są za niemi, a mianowicie Lord Castlereagh.

Kanclerz skarbowy doniosł wczoray niższey izbie, iż za kilka dni wniesie o postawienie banku Angielskiego w stanie, ażeby przed zakreślonym czasem mógł swoie wypłaty gotowizną rozpocząć.

Pan Robinson prosił izby o pozwolenie, aby mógł wnieść bill o sprostowanie średniego przecięcia ceny zboża w dotychczasowym billu o zbożu, przez co iednak moc tego billu niema bydź naruszoną.

N. Król poiechał w przeszłą sobotę do Brigthon. Mówią, iż Monarcha w swoim pałacu w Pall = Mal da 6 balów.

Koronacyia nastąpić ma, iak słychać, po powrocie Króla z Irlandyi, dokąd ma z wiosny przedsięwziąść podróż.

Przybył tu nadzwyczayny goniec z Neapolu. Jeden z przywiezionych przez niego listów pod dniem 11 Lutego zawiera co następuie: "Xiąże de Gallo powrócił tu z Laybach z ultimatum sprzymierzonych Monarchów. Gdy przywiezione przez niego pisma w Parlamencie przeczytane zostały, słyszeć się dał powszechny okrzyk: woyna! woyna! Głownieyszemi punktami powyższego ultimatu bydź maią: 1) że Neapolitanie wyrzec się maią konstytucyi Hiszpańskiey, a na iey mieysce przyiąć Angielską z stósownemi do mieyscowości odmianami; 2) że przez czas tego urządzenia i 6 lat potem stolica i wszystkie twierdze Królestwa osadzone bydź maią woyskiem Austryiackiem; 3) że pod tym warunkiem udzielone zostanie powszechne przebaczenie, i 4) że żołd i utrzymanie woyska Austryiackiego niema bydź ciężarem narodu Neapolitańskiego.,,

Ministrowi naszemu w Neapolu podana została pod dniem 11 Lutego od tamteyszego Rządu nota, w którey zapytuie się, iak się Anglii w przypadku woyny zachowa? na którą Minister nasz odpisał: iż gabinet Angielski zachowa ścisłą neutralność.

Królowey podano znowu d. 26 z. m. mnostwo adressów w zwyczayney processyi przy muzyce i z chorągwiami, która iak nayuprzeymiey przyięła deputowanych od różnych parafiy.

Woysko nasze lądowe składa się teraz ogółem z 101,367 ludzi, z których 19,000 znayduie się w wschodnich Indyiach.

W ostatnią sobotę spaliły się tu spichrze P. Buttler, przez co wiele domów uszkodzonych zostało.

W Demerare i Essequebo znayduie się ieszcze podług obliczenia przez naszego Gubernatora 76,929 niewolników, częścią Afrykanów, częścią Kreolów.

Wschodnio - Indyyska kompaniia otrzymała niedawno z wschodnich Indyy nadzwyczayney wielkości diament. Nazwany on iest Nassuck = diamant i zabrany został Maratom z taborami Peiszwy; waży 89½ karata i iest trzech rogaty. Jest on naypięknieyszey wody i wyiąwszy diament Pitta i znayduiący się w ręku Cesarza Rossyyskiego, nayważniey szy z widzianych w Europie.

Gazeta Times wystawia nader ogromne siły Neapolitańczyków. 180,000 ludzi, wyraża, z dobrą artyleryią i 20,000 jazdy znayduie się pod bronią; oprócz tego polegać można na duchu i odwadze

obywateli i wieśniaków, gdy przyydzie do woyny urywkowey. — Gazeta Goniec odpowiada na to, że Times ma nader falszywego korrespondenta; gdyż kray maiący trzy razy tyle dochodów co Neapol, nie mógłby tak wielkiey siły do pola wystawić.

Listy z wyspy S. Heleny pod dniem 22 Grudnia zbiiaią dawnieysze pogłoski o Bonapartem iakoby się zamykał i był zrzędnym, które pisma nasze zapewne z gazet Amerykańskich wyięły; owszem przeieżdża się często osobliwie konno, więcey iest do przyymowania u siebie towarzystwa skłonnym, niżeli do uniknienia go i rozmawia bardzo wolno z osobami, które do niego są przypuszczane. W krótce przeniesie się do nowego swoiego domu.

Z Madrytu d. 20 Lutego.

Król ro począł znowu swoie przeiażdżki i otworzy osobiście posiedzenia Stanów.

Dziś o godzinie w pół do iedenastey przed południem odbyło się pierwsze przygotowawcze posiedzenie Stanów w obecności licznie zebranych obywateli. Prezes nieustaiącego wydziału miał mowę i oświadczył: "Stan, w iakim się naród nasz i cała Europa znayduie, nakazuie przedsięwzięcie dogodnych i skutecznych środków; lecz nic oprzeć się nie potrafi stałey i mądrey gorliwości Hiszpańskich Reprezentantów, którzy iedynie szczęście i dobro drogiey naszey oyczyzny na celu maią.„ Potem wyznaczona została deputacyia z 5 członków, di przeyrzenia pełnomocnictw Amerykańskich deputowanych. Drugie przygotowawcze posiedzenie naznaczone iest na 25 b. m.

Uwięzienie pułkownika artyleryi de Zeca sprawiło tu wielkie wrażenie. Korpus iego co do miłości oyczyzny posiadał naywiększą zaletę, a przecież zdaie się okazywać, że należał do stronników, którzy dzień i noc pracuią nad obaleniem naszey konstytucyi.

Sprawa gwardyi boczney nabiera co raz większey ważności; ieden major i kilkunastu officerów uwięzionych zostało iako podniecaiących do zaburzeń.

Jako wspólwinowaycy Kapelana Królewskiego Vinuessa przywiezionemi tu zostali z Alçala de Henares 4 Kanonicy, 1 Mnich, 1 professor, były Jenerał Bernardynów, Rektor Trynitarzów i inni w liczbie 13 osób.

Za przybyciem tu niedawno gońca z Laybach zebrała się zaraz rada stanu. Tyle tylko doszło do wiadomości publiczney, iż wysocy sprzymierzeni Monarchowie żądać mieli wysłania pełnomocnika Hiszpańskiego do Laybach. Rada stanu przeznaczyć miała na to poselstwo mianowanego naszem Posłem w Paryżu P. Bardaxi, i dać mu naywyraźnieyszą instrukcyią, aby na żadną odmianę w konstytucyi naszey nie zezwalał.

Rząd odebrał urzędową wiadomość o powstaniu Guayaquil w południowey Ameryce w prowincyi Quito. Wiele znakomitych osób ma do niego należeć.

Jenerał Freyre, który zapopełnioną w Kadyxie dnia 9 Marca r. z. rzeź, był uwięziony, miał z więzienia uciec.

Fregata Perla o 40 działach pod kapitanem Julianis wypłynęła dnia 14 b. m. z portu Kadyxkiego dla udenia się z wyższego rozkazu z okrętem Woiownik o 74 działach do Neapolu. Oba okręty są iak naylepiey uzbroione, w żywność zaopatrzone i lud odebrał przodem żołd na

4 miesiące. Fregata wiezie znanego Jenerała Cisneros. Jnny okręt z wszelkiego gatunku bronią odpłynął także z Barcellony do Neapolu. — Wielu dawniey będących w służbie Hiszpańskiey officerów wsiadło na te okręty, dla ofiarowania swey służby Neapolowi.

Na przybyłem z Rouen do Bilbao Hanowerskim okręcie nadeszło 6000 karabinów. Gdy władzy tamteyszey zdawał się ten do Hiszpanii posłany ładunek podeyrzanym, kazała go tymczasowo złożyć w klasztorze Karmelickim, poki nie wyiaśni się iego przeznaczenie.

Z Neapolu d. 17 Lutego.

Dziennik Niepodległy opisuiąc posłuchanie dnia 9 b. m. trzech zagranicznych Posłów Austryiackiego, Rossyyskiego i Pruskiego u Xięcia Rejenta, dodaie: "Gdy wszyscy trzech stanęli przed Xięciem Rejentem, dla obiawienia mu postanowień Kongressu Łaybachskiego, zdawała się obchodzić ich cokolwiek obecność Ministra spraw zagranicznych. Postrzegł to Xiąże i rzekł: iż iako Rejent konstytucyynego państwa nie może żadnych słuchać propozycyy tyczących się narodu bez obecności Ministra, i wezwał ich do dopełnienia swoich zleceń. Poseł Rossyyski Hr. Stackelberg zabrał w imieniu swoich kollegów głos, i oświadczył J. Królewicowskiey Mci, że ieżeli zadosyć stanie się żądaniom Kongressu, tedy 40,000 tylko Austryiaków osadzi Królestwo; w przeciwnym zaś razie przybędzie większa siła i kray znosić będzie musiał klęski i ciężar woyny. Xiąże Rejent odpowiedział z żywością na to: "że wolno iest sprzymierzonym Monarchom przedsięwziąść iakie zechcą kroki, lecz on postanowił iak naymocniey utrzymać dobrowolnie przez siebie i oyca swoiego zaprzysiężoną konstytucyią; że na czele szlachetnego narodu, który codziennie nowe daie dowody swey przychylności i uszanowania dla tronu, można chwalebnie p ledz, ale nigdy sromotnie się układać; że pierwszy, którego nieprzyiacielskie hufce na granicy spotkaią, będzie ten sam Xiąże, którego nieproszeni Monarchowie chcą wspierać, i który ani innej sprawy, ani innego losu mieć nie może, nad los powierzonego iego pieczy ludu.,,

Posłowie zagraniczni czynili przygotowania do wyiazdu. Angielski i Francuzki oświadczyli neutralność swych Rządów i pozostaną.

Xiąże Rejent znayduie się w nader przykrem położeniu i powszechną na siebie ściąga uwagę; okazuie stałość umysłu i widoczne przywiązanie do teraźnieyszego systematu. O Xięciu Leopoldzie (drugim synu Królewskim, który zaślubił się z Arcyxiężniczką Austryiacką) mało co kto mówi.

Siłę z którą Xiąże Rejent wystąpi w pole, podaią do 60,000 regularnego woyska i 50,000 milicyi.

Jedno z pism tuteyszych wyraża: "Gdy oyczyzna potrzebuie teraz walecznych mężów pomocy, przeto Jenerałowie Cerascosa, Filangieri i Pepe zapomnieli o swoiey przeciw sobie nienawiści i ofiarowali Xięciu Rejentowi swoie usługi. Carascosa obiął ma dowództwo nad woyskiem liniiowem, Pepe nad milicyią, legionami i gwardyią narodową, a Filangieri nad gwardyią Królewską.,,

Prezes zwołanego na nowo Parlamentu P. Caldi miał dnia 13 następuiącą mowę:

"Naypierwszem staraniem nieustaią-

go wydziału parlamentowego było uświerdzenie naszey konstytucyi, która nieśmiertelną bydź powinna, i ziednać iey uszanowanie. Nie spuszczała ona z oka wewnętrzney administracyi, skarbu, zagranicznych naszych stosunków, a nadewszystko sił woienney i morskiey, które były głównym przedmiotem starań Parlamentu. Wszystko przykładało się do iey życzeń, i sądzono sprawiedliwie iż słuszność naszey sprawy przezwyciężży wszelkie przeszkody i szlachetne nasze i umiarkowane postępowanie uwolni nas od obcego się wmięszania. Sądzono, iż gdy zatchnęliśmy na granicach naszych chorągiew i znak sprawiedliwości, ze nie doznamy żadney napaści i zagrożenia. Lecz niewinność sama nie iest dostateczną obroną narodów; dla skuteczney obrony prawności kraiu potrzeba nieprzebytego muru z ciał iego obywateli. Wzniosła się na północy kraiu naszego nowa burza, która zagraża spokoyności wolnego i niewinnego ludu. Na granicach naszych rozstrzygnioną podobno bydź ma wielka sprawa Europy. Wszystkie dobrze urządzone Rządy, wszystkie polerowne ludy będą za nami i starać się z nami będą oddalić złe, które nam grozi i zostawić nas w pokoiu, którego dotąd używamy. A ieżeliby podczas tak nierówney walki pozostały nieczynnemi widzami, tedy uczynią to nie bez własnego niebezpieczeństwa; co do nas polegamy na rzetelnych i zawsze spokoynych naszych zamiarach i na sile połączonych wszystkich obywateli oyczyzny. Często rozbiiaią się naywiększe okręty o małe skały. Nie byłoby to pierwszy raz, żeby naywiększe na świecie narody zobaczyły swe siły zniszczone i dumę swą upokorzoną przez niewielkie hufce wolnych ludzi. My, gdy nie pragnęliśmy woyny, ani daliśmy do niey powód; ale gwałt gwałtem odeprzemy, i bronić będziemy co nayświętszego posiadamy: naszych ustaw, naszey niepodległości i naszey konstytucyi. „

Do woyska Neapolitańskiego wydana tu została następuiąca odezwa:

" Waleczni Woiownicy! Nie czuiecież przy zagrożeniu waszey oyczyzny podwaiaiącego się w sercach waszych męztwa? Woiownicy! karność tylko zapewnić wam może zwycięztwo. Mieycie spokoyną i zimną odwagę, a ta was o waszey przekona sile. Woysko godne tego nazwiska iest wielkim ciałem, które iedna tylko głowa porusza; lecz ta bez posłuszeństwa od stopnia do stopnia, od żołnierza do Jenerała, nic zrobić nie potrafi. Zasłużcie na znaki zaszczytu, które oyczyzna gotuie dla tych, którzy za iey sprawę walczą, i ieżeli staniecie się iey godnemi, tedy i nagroda będzie was godną. Nie zapominaycie, iż napaść wymierzona iest przeciw waszey konstytucyi. A tak, waleczni Woiownicy! konstytucyia zwyciężyć powinna, albo naród Neapolitański okryie się niezmazaną hańbą. Wasi współziomkowie gotuią się do wspierania was wszędzie, i bądźcie przekonanemi, iż w obu Sycyliiach żaden człowiek w tyle nie pozostanie. W okolicznościach niebezpieczeństwa i sławy nikt nie skazi życia swoiego podłą i sromotną nieczynnością. Jakże nieszczęśliwy byłby ten, któryby nie mogłby prawdziwie do swoich dzieci i wnuków powiedzieć: "I ia także walczyłem, gdy na naszą nastano wolność! Byłem obecny, kiedy oręż Neapolitański naszych nieprzyiacioł pokonał; krew moia lała się za Króla i konstytucyią, któ

ry ią zaprzysiągł!„

Jenerał Wilhelm Pepe wydał następuiącą odezwę do milicyy i legiionistów:

"Milicyie i Legiioniści! Doświadczamy nie sprzyiania nam szczęścia. Przy naszem umiarkowaniu, przy naszem uszanowaniu dla naywyższey prawey Głowy narodu, i przy naszem postanowieniu, ażeby ani iedna kropla krwi obywatelskiey nie była rozlana, zostaliśmy do niespodziewaney walki wyzwanemi. Prawo narodów zapewniało nam pokóy, ale dziś uroszczenia kilku zastępuią prawo narodów. Dobry nasz Król, który zaprzysiągł nam po dwa kroć utrzymać konstytucyią Hiszpańską, przymuszony został nietylko odwołać ią, ale nadto oświadczyć, że zniknąć powinna przed obcą przemocą. Komuż niewiadomo, że naylepsi Monarchowie podlegaią przewrotnem poddaniom? Ta sama Ministrowska władza, którą przymusiliśmy do opuszczenia naszego kraiu, podniecila teraz Mocarstwa do wydania nam woyny. Lecz dzień woyny, iest dla nas dniem sławy. Mężowie, którzy walczyć będą, są temi samemi, którzy uznali potrzebę zrucić nieznośne iarzmo, które ich tłoczyło. Narody nie mogą bydź zniszczonemi. Jesteśmy dosyć silnemi do oparcia się całey Europie, gdyby przeciw nam powstała. Położenie naszego państwa iest takiem, że o szczęśliwem wypadku naszey obrony wątpić nie możemy. Zostawiono nam wybor między zwycięztwem lub oddaniem naszych dzieci — i znaydzież się pomiędzy nami taki tchorz, któryby zechciał przeżyć tę hańbę?— pod podwoyne iarzmo dawne wewnętrzne i nowe zewnętrzne. Daunowie, Samnici, Irpinowie, Brutowie, Kampanowie i wszyscy inni, k przyyście się dobrowolnie na ofiarę dla oyczyzny uzbroili. Ta oyczyzna, pierwsza wasza matka, którą po tylu wiekach wy pierwsi macie prawo i obowiązek szanować, wzywa waszey obrony! Smutne skutki gwałtu nie podobaią się nawet tym, którzy go wykonywaią; żelazo drży w ich ręku. S. Religiia oyców naszych zapala przeciw niemu serca obywateli naszych. Bóg i Swiętość iego są wyższemi nad Królów i fałszywych ich doradców. Strach poprzedzać was będzie. Samego imienia waszego Europa, która dziwiła wasze umiarkowanie, lękać się będzie, ponieważ potrzebuie bydź tak iak wy. Zwycięztwo towarzyszyć waszem krokom będzie. Każdy z was obstoi za 50 cudzoziemców, których gwałt prowadzi na pola Mariusza i Porciusza dla walczenia za podłe i samoistne uroszczenie kilku ludzi. Parlament narodowy wyznaczył pieniądze dla opatrzenia was w potrzeby przez czas woyny. Ja czuwać będę nad uskutecznieniem tego wszystkiego. Czekuycie tylko dnia powołania was na pole sławy, będzie on dla was dniem zwycięztwa i zapewni nam trwałość dobra, którego samo posiadanie czyni nas iuż szczęśliwemi.„

Wszystkie propozycyie przez sprzymierzonych Monarchów zostały przez Parlament odrzuconemi i postanowił gwałt gwałtem odeprzeć. Uchwalił także, iż Biskupi i Intendenci prowincyionalni zostawać maią pod szczególnieyszem dozorem. Ministrowi morskiemu wyznaczył 60,000 dukatów na uzbroienie lekkich statków. Na onegdayszem posiedzeniu zdał P. Borelli sprawę o złożonych przez Xcia de Gallo papierach. Na tem posiedzeniu znaydowali się Posłowie Hiszpański i Angielski, tudzież Admirał eskadry Angielskiey i kilkunastu officerów, którzy powitanemi byli: niech żyie Angliia!

DODATEK
DO Nro 23.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 21 MARCA 1821 ROKU WE SRODĘ.

Z Wiednia d. 11 Marca.

Dzisieyszy Dostrzegacz Austryiacki zawiera pod artykułem z Włoch następuiące wiadomości:

Podług doniesień z Laybach pod dniem 6 Marca główna kwatera C. K. woyska znaydowała się dnia 27 Lutego w Foligno. Dywizyia Wallmodena przybyła tegóż dnia pod Rieti, o 3 mila od granicy Neapolitańskiey. Dywizyia Stutterheima znaydowała się pod Postemollo i ruszyła ku Tivoli, omiiaiąc Rzym. Dywizyia Wied-Runkel stała w Terni; dywizyia Hessen-Homburg przy Spoleto, dywizyia Lederera przy Foligno. Wąwozy na prawem skrzydle woyska były mocno osadzone. Podiazdy Neapolitańskie cofnęły się zupełnie z państwa Rzymskiego.

Z Neapolu nienadeszły żadne ważne doniesienia. Ciągle panowała tam głucha cichość i boiaźń, która wszystkich spokoynych mieszkańców z powodu zamordowania Dyrektora policyi Giampietro przeimała. Gazety zawieraią tylko namiętne wyrzekania o uwięzieniu Krola, porownywaiąc iego położenie z położeniem Króla Hiszpańskiego Karola IV. w Baionie roku 1808 i polemiczne rozprawy. Pomiędzy wyszłemi tam w tych czasach pismami nayważnieyszem iest dziełko o rewolucyi Neapolitańskiey, rzekomo przez Biagio Gamboa patrona napisane, które nie zawiera iak tylko historyią taynego spisku, który w Lipcu r. z. Monarchiią obalił. Lecz iak tylko wyszło z druku kazał go Rząd zabrać i sprzedane nawet exemplarze ściągnąć. — Naynowsze listy z wyspy Sycylii wyrażaią, iż cały narod oczekuie tylko rozwiiuięcia się zdarzeń, dla zwalenia z siebie iarzma Neapolitańskiego Parlamentu.

W listach ostatnią pocztą odebraliśmy tu następuiące odezwy:

ODEZWA

Nayiaśnieyszego Króla obu Sycylii.

Ferdynand, &c. &c. Zmartwienie nasze, któreśmy w liście naszem pod dniem 28 Stycznia do nayukochańszego Syna naszego, Xięcia Kalabryi, wyrazili, iako też zgodne oświadczenia Reprezentantów wysokich naszych Sprzymierzyńców, nie mogły ludom naszem żadney zostawić wątpliwości, względem

niebezpieczeństwa, które z powodu opłakanych zdareń w Lipcu r. z. i następnych potem ich wypadków, teraz Królestwu naszemu zagraża. — Oycowskie nasze serce cieszyło się pewną nadzieią, że nagłe nasze napomnienia nadadzą przewagę radom mądrości i umiarkowania, i że nie uda się zaślepionemu fanatysmowi ściągnąć na kraie nasze nieszczęść, które z niespracowaną troskliwością staraliśmy się odwrócić. — W tey iedynie nadzięi przedłużyliśmy nasz pobyt w mieyscu w którym znayduią się potężni nasi Sprzymierzyńcy, ażeby aż do ostatniey chwili iakie bądź nastąpi w Neapolu postanowienie, użyć wszystkich naszych sił do dopięcia celu, któryśmy sobie iako poiednawca i pokoiedawca założyli, a któryby wielorakie w podeszłym wieku naszem starania i przedsięwziętą w ostrey porze roku długą i trudną podróż wynagrodzić potrafił. — Lecz ci, którzy w tey chwili władaią w Neapolu, idąc za zgubnym wpływem mnieyszey liczby, nie usłuchali naszego głosu. Starali się nawet umysły ludu naszego oszukać bezzasadnem i obrażaiącem honor wielkich Monarchów twierdzeniem, iakobyśmy znaydowali się w stanie przymusu. Czcze to i karygodne obwinienie zbite czynami zostanie. — Gdy przez skutek powyższego nieszczęsnego postanowienia obecność nasza przy wysokich sprzymierzonych Monarchach dopiąć już niepotrafi dawniey zamierzonego celu, przeto udamy się niezwłocznie na powrót do kraiów naszych. — W takim położeniu rzeczy poczytuiemy za obowiązek tak względem nas samych, iako i ludów naszych, Królewską i oycowską wolą naszą ogłosić. — Długie, podczas sześćdziesiąt letniego panowania nabyte doświadczenie, dało nam poznać tak charakter, iako też prawdziwe potrzeby naszych poddanych, i ufaiąc rzetelnem ich uczuciom, zaradzić potrafiemy za pomocą Boską ich potrzebom w słusznym i trwałym sposobie. — Oświadczamy zatem, że woysko, które przeciw granicom naszem postępuie, nie powinno bydź od naszych poddanych za nieprzyiacielskie uważanem, gdyż przeznaczonem iedynie iest dla ich opieki, utrzymania porządku i przywrócenia wewnętrznego i zewnętrznego pokoiu, Rozkazuiemy więc wszem naszem tak lądowey iako i morskiey woyska wysokich naszych Sprzymierzyńców przyiąć i uważać, iako za wspólnem porozumieniem działaiące i nie maiące innego przeznaczenia iak tylko przyłożyć się do zapewnienia spokoyności i dania opieki prawdziwym przyiaciołom dobra publicznego i oyczyzny, a zatem wszystkim wiernym Królewskim poddanym.

Odezwa Naczelnego Wodza C. K. Austryiackiego woyska do Neapolitanów.

Neapolitanie! W chwili, którey woysko pod moiemi rozkazami będące zbliża się do granic Królestwa waszego, widzę się bydź zniewolonym do oświadczenia wam otwarcie iaki iest cel moich działań. — Opłakana rewolucyia w Lipcu r. z. zniszczyła wewnętrzną waszą spokoyność i zerwała związki przyiaźni, które pomiędzy ościennemi kraiami na wzaiemnem zaufaniu zachodziły. — Monarcha wasz podniósł Królewski i oycowski swóy głos, ostrzegł lud swóy względem grożących mu klęsk niepotrzebney woyny, którey nikt przeciw wam nie myślał przedsiębrać, ale wy przez własne wasze czyny ściągnąć ią na siebie możecie. — Wierni i dawni Sprzymierzyńcy tego Królestwa

przemówili także do was. Maią oni obowiązki względem własnych ludow, lecz także prawdziwe i trwałe wasze szczęście nie iest wcale dla nich obcem, którego iednak nigdy boczeniem od powinności i drogą buntu dostąpić nie możecie. Odstąpcie więc dobrowolnie od obcego dla was dzieła i zaufaycie waszemu Królowi. Dobro wasze i iego są nierozdzielnem. — Wstępuiąc w granice Królestwa nie kieruie naszemi krokami żaden nieprzyiacielski zamysł. — Zostaiące pod mojemi rozkazami woysko obchodzić się będzie z każdym wiernym Królowi i spokoynym Neapolitanem po przyiacielsku, zachowa wszędzie nayściśleyszą karność i tych tylko za nieprzyiaciół uważać będzie, którzy przeciw niemu po nieprzyiacielsku wystąpią. — Neapolitanie! Usłuchaycie głosu waszego Króla i iego Przyiaciół, którzy także są waszemi. Rozważcie wszelakie nieszczęścia, które przez daremny odpór na siebie ściągnąć możecie; rozważcie że przemiiaiący zapał, którem nieprzyiaciele porządku, spokoyności i razem wasi zaślepić was usiłuią, nigdy źródłem prawdziwey waszey szczęśliwości bydź nie może. (podp.) *Jan Baron Frimont*,

Naczelny Wódz woyska.

Gazeta Wenecka pod d. 2 Marca zawiera następuiące obwieszczenie:

W tey chwili nadeszła tu z Neapolu wiadomość, iż Rząd Neapolitański włożył na będące w porcie tamteyszym Austryiackie okręty embargo. Lubo Rząd Austryiacki nie uważa się bynaymniey w stanie woyny z Królewstwem Neapolitańskiem, dla zapewnienia iednak, ile w naszey iest mocy, żeglugi Austryiackiey, zmuszonemi zostaliśmy użyć odwetu, i nakazuiemy włożyć na znayduiące się w portach naszey Gubernii Neapolitańskie okręty embargo, które poty ma trwać, póki nie nadeydzie doniesienie, iż włożone w Neapolu na okręty Austryiackie embargo iest zniesione. Co podaie się do wiadomości publiczney. — W Wenecyi d. 1 Marca 1821 r.

(podp:) *Gubernatór Hr. Inzaghi.*
Sekr. Gub. Pr. *Fran. Bracheli.*

Z Rzymu nadeszły tu gazety do 24 Lutego; lecz nic o poruszeniu woysk nie donoszą. Dziennik tylko *Notizie del giorno* donosi, że przybyła d. 15 Lutego do Pesaro Austryiacka kolomna, spoczęła na przedmieściach Ankony, a d. 19 weszła do Loretto, i że woyska Austryiackie wszędzie zachowuią przykładną karność. Minister Austryiacki Baron Lebzeltern odiechał d. 22 Lutego z Rzymu na powrot do Laybach, a na to miast przybyły tam Poselstwa Austryiackie, Rossyyskie i Pruskie z Neapolu.

Z Laybach d. 9 Marca.

Podług naynowszych z Włoch doniesień główna kwatera C. K. woyska znaydowała się d. 3 Marca w Terni. Przednia straż rozciągała linią za Rieti; środek dywizyi Wallmodena stał pod Casa Vicentini za Rieti; dywizyie Wied-Runkel i Hessen-Homburg obozowały pod Terni; dywizyia Ledera stała między Foligno i Spoleto, a odwód artyleryi pod Narnią z korpusem Jenerała Stutterheim złączyło się kilka oddziałów jazdy i artyleryi pod Frascati.

Z Paryża d. 3 Marca.

Ustawa względem zmiany obiorczych okręgów przyiętą w izbie Deputowanych została z odmianami, iakie w niey kommissyia poczyniła, 302 głosami przeciw 83.

Nakoniec zabóyca Marszałka Brune nazywaiący się Roquefort, drążnik w Awenionie, został przez sąd w Riom zaocznie na śmierć skazany. Wdowa po tym Marszałku znaydowała się na sprawie, ale nie była przy ogłoszeniu wyro-

ku. Sąd nakazał także wymazać z protokułu o śmierci iey męża wyrazy: " że sobie sam życie odebrał.„

Niedawno w klasztorze Panny Maryi słyszeć się znowu dał mocny huk spalonego prochu, ale przecie żadney nie zrządził szkody.

Potwierdza się, iż Dwór nasz oświadczył zagranicznym, że względem spraw Neapolitańskich zachowa takie same systema neutralności iak Anglija.

Xżę Decazes, poseł nasz przy Dworze Angielskim, przybył tu z Londynu.

Minister Hiszpański Bardaxi przybył do Paryża.

Ciągle utrzymuie się tu pogłoska o ciężarności Xiężny Angouleme.

Xięgarze tuteysi oznaymili, iż znayduie się w druku zupełne tłumaczenie dramatycznych dzieł Schillera.

Na korsyce uwięziono na początku z. m. z powodu zaburzenia przeszło 10 osób.

Prezydent Boyer na Hayti ogłosił pod d. 24 Listopada, iż port de Paix otwarty iest od 1go Grudnia 1820 dla handlu obcego.

Dnia 19 i 20 Marca 1821.
Cena zboż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł. gr.	2. Zł. gr.	3. Zł. gr.	4. Zł. gr.
— Przenicy	16 16	15 —	15 —	14 —
— Żyta	11 —	10 15	10 —	9 15
— Jęczmienia	8 —	7 15	7 —	6 15
— Owsa	5 15	5 —	4 15	4 —
— Jagieł	28 —	27 —	26 —	25 —
— Grochu	10 —	9 —	8 15	8 —
— Rzepaku	18 —	17 —	16 —	15 —

W Gdańsku dnia 9 Marca.
Łaszt 30 Korcy wynoszący.

Przenicy	od Złp.	480	do	760.
Żyta	— —	340	—	360.
Jęczmienia	— —	260	—	280.
Owsa	— —	200	—	220.
Grochu	— —	340	—	380.

Bieg Pieniędzy
W Krakowie d. 19 Marca.

Czer. Zł. Holl: monetą Courant	Złp.	19	gr. 20
— detto Cesarski . . .	—	15	— 15
Fryd. Pruskie	—	34	— —
Luidor	—	37	— —
złoto frankowy	—	32	— 13
Szeiny Wiedeńskie za 100	—	232	— —
Złoty ryński Szeinami	—	1	— 21

TEATR NARODOWY.

W następuiący Wtorek, to iest dnia 27 Marca r. b. na Benefis Ignacego Lasockiego, dana będzie v cale Nowa wielka Narodowa Traiedyia, napisana wierszem przez P. Ignacego Humnickiego, po raz pierwszy dopiero w roku zeszłym dnia 24 Listopada na Teatrze Warszawskim przyięta z nayw iększym uniesieniem, pod nazwiskiem: *Żółkiewski pod Cecorą.*

DONIESIENIA

Podpisany Notaryusz stósownie do Rezolucyi Wysoz: Trybunału I. Instancyi W. Miasta Krakowa z dnia 15 Marca r. b. do L. 742 wyszłey uwiadomia Publiczność, że Ruchomości po ś. p. Marcinie Gaudzińskiem iako to: Suknie, Bieli na, Pościel, Meble, Szkła, Faiansy i różne Ruchomości przez publiczną licytacyą w dniu 4 Kwietnia r. b. o godzinie 10 ranney w Kamienicy przy Ulicy Sławkowskiey pod L. 403 stojącey za gotową zapłatę sprzedawane będą. — W Krakowie d. 19 Marca 1821.

Ignacy Rogoski, N. P.

W dniu 23 Marca 1821 r. o godzinie 9 przed południem w Krakowie przy ulicy Floryiańskiey w Kamienicy pod L. 542 odbędzie się sprzedaż w drodze Exekucyi mebli pokoiowych i rożnych sprzętów domowych iako to: komod, kanap, krzesełek, stołów, stolików, luster, faiansów, fieranek, wanny miedzianey, powozu i t. d. Maiący wolą nabycia w gotowe pieniądze zaopatrzyć się winni. — W Krakowie dnia 23 Lutego 1821 roku.

Jacek Kawecki, Kom. S.